

УДК 624.012.25

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ
ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД НА ПРИКЛАДІ СЕЛА
КНЯГИНИНОК**

**FEATURES OF FORMATION OF THE UNITED NATIONAL
TERRITORIAL COMMUNITIES IN THE APPLE OF
KENYAHININO CULTURE**

**Парфентьєва І.О., к.т.н., доцент, Кошель М.С., студент (магістр)
(Луцький НТУ, м. Луцьк)**

**Parfentyeva I.O., Ph.D., senior lecturer, Koshel M.S., student (Lutsk
National Technical University, Lutsk)**

У даній статті описано реформу органів місцевого самоврядування, розглянуто досвід проведення децентралізації в Польщі, досліджено процес об'єднання та розвитку Княгининівської територіальної громади Волинської області.

The article analyzes the implementation of the reform of local self-government bodies with the study of three areas. The concept of decentralization is described and the main features of the models of local self-governance in European countries are studied. Based on these models, the experience of establishing communities in Poland was analyzed. Further, the analysis of the creation of the Knyahynynok united territorial community of the Volyn region was carried out and the main problems of functioning were identified. After analyzing the existing state of plantations and improvement of the central part of the village, it was concluded that the issues of reconstruction, improvement and landscaping of the central part of the village Knyahynynok are important for providing aesthetic pleasure, as it creates more comfortable conditions for the inhabitants of the village.

Ключові слова: об'єднана територіальна громада, децентралізація, місцеве самоврядування, реформа.

Keywords: united territorial community, decentralization, local self-government, reform.

Серед комплексу реформ, перед якими стоїть сьогоднішня Україна, децентралізація державної влади. Надмірна централізація була, мабуть, найважливішою причиною тих проблем, які доводиться долати Україні після Революції Гідності.

Мета даної роботи полягає у дослідженні поняття децентралізація, аналізі існуючих проблем розвитку архітектурного середовища села Княгининок, розробці проектних рішень по благоустрою центральної частини.

У квітні 2014 року Кабінетом Міністрів України була затверджена концепція реформування місцевого самоврядування. Вона включає в себе три напрямки:

Перший – базовий: формування об'єднаних територіальних громад (ОТГ) основного рівня адміністративно-територіального устрою України.

Другий – це створення нових районів, які дозволять вирішити тільки те, що входить до компетенції району: комунальна власність, вторинна медицина, школи-інтернати тощо. Решта повноважень районів будуть передані компетенції об'єднаних громад.

Третій напрямок – фінальний, це області. По суті, межі областей не змінюються. Області перейменовані в регіони. Тобто кількість обласних центрів однакова. Зміни зазнає лише форма управління. Головною територіальною одиницею є громада. У громаді є голова та виконавчий комітет, який виконує всі функції управління громадою.

Децентралізація – це передача повноважень та бюджетних надходжень від державних органів до органів місцевого самоврядування (рис. 1).

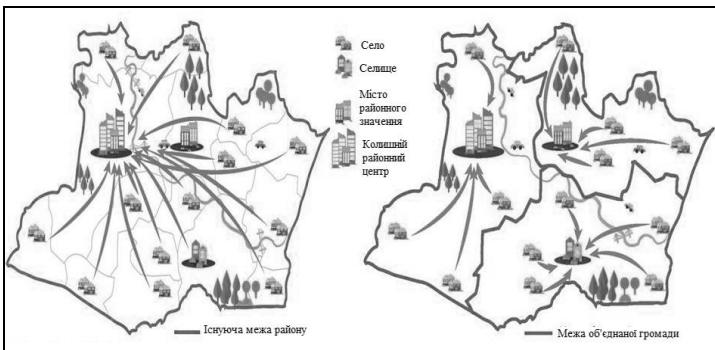

Рис. 1. Суть децентралізації

Вона є основною реформою серед усіх інших, які зараз активно впроваджуються в Україні [1].

Зараз об'єднання відбувається на добровільних засадах. Для успішної економічної діяльності мінімальною величиною громади експерти називають 10 000 осіб.

Отже, для створення ОТГ необхідна згода громад кількох населених пунктів. Депутати місцевих рад приймають рішення про об'єднання. Після цього, на виборах, ОТГ обирає свого голову, та голів кожного окремого села – вони тепер стають старостами, та підпорядковуються голові ОТГ.

На сьогоднішній день у світі не існує жодної універсальної моделі чи методології, яку б можна в повному обсязі і без змін застосувати в Україні. Різні історичні умови розвитку сприяли формуванню декількох моделей організації місцевого самоврядування, специфічними ознаками яких є типи та форми взаємовідносин органів місцевого самоврядування з органами державної влади. На разі в європейських країнах виділяють три основні моделі місцевого самоврядування, які склалися під час муніципальних реформ, а саме: англосаксонська, континентальна, змішана. Основні характеристики зазначених моделей місцевого самоуправління наведено в табл. 1.

Реальна побудова взаємовідносин між центральною та місцевою владою, навіть у межах однієї моделі, має свої специфічні ознаки, які обумовлені особливостями законодавства, історичними, національними та релігійними особливостями.

Таблиця 1

Основні ознаки моделей місцевого самоврядування

Модель місцевого	Країни, що використовують	Характеристика моделі
Англосаксонська	Великобританія	Високий рівень автономії місцевого самоврядування, виборність та контроль з боку населення. Відсутність на місцях спеціальних державних уповноважених, та місцевих адміністрацій

Континентальна	Франція, Італія, Іспанія, Бельгія, Нідерланди, Польща, Болгарія, Україна	Поєднання прямого державного управління і місцевого самоврядування. Обмежена автономія місцевого самоврядування, наявність на місцях спеціальних державних уповноважених, які контролюють органи місцевого самоврядування
Змішана	Німеччина, Австрія	У деяких ланках місцевого самоврядування виборний орган може бути і ланкою муніципального управління, і представником державної адміністрації

У сучасних умовах виділяють п'ять основних характеристик, що притаманні децентралізації в європейських країнах (рис. 2) [2].

Зарубіжний досвід свідчить про значущість децентралізації для країн, які перебувають у стадії глибинних змін у системі регулювання суспільних відносин.

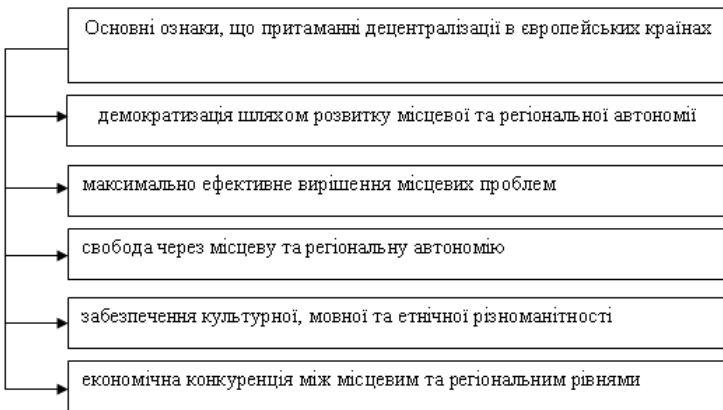

Рис. 2. Ознаки децентралізації в європейських країнах

Розглянемо більш детально досвід проведення децентралізації в Польщі, яка мала тривалий досвід централізованого управління.

Реформа у Польщі проходила кількома етапами. Першим кроком було створення гмін – територіальних громад. Гміною може бути місто, село, кілька сіл або район міста. Другий крок був спрямований на вищі рівні: повіти та воєводства. Так, з 1999 р. у Польщі існує 16 воєводств замість 49. Як наслідок, у країні змінився розподіл повноважень між центральними і місцевими органами влади. У процесі реформи була скорочена також кількість державних службовців, що позитивно вплинуло на зменшення бюджетних витрат на управління.

Важливими наслідками проведення адміністративно-територіальної реформи стало відокремлення влади та бізнесу, що гарантувало кожному громадянину право вільно і на вигідних умовах здійснювати підприємницьку діяльність.

Досвід реформ у зарубіжних країнах свідчить, що децентралізація відіграє важливу роль у демократизації і трансформації суспільства, переходу до інститутів, заснованих на ініціативі та відповідальності окремої людини та громади.

Третій рік поспіль триває процес утворення об'єднаних територіальних громад в Україні, що є складовою частиною реформи децентралізації. Не оминув цей процес і Волинську область. Нині ж на Волині активно функціонує 20 ОТГ.

Після впровадження в Україні реформи органів місцевого самоврядування перед жителями села Княгининок постав вибір: об'єднатися з Луцьком чи Рокинівською селищною радою. Було проведено опитування по округах, громадське обговорення і зрештою більшість обрала останній варіант.

Княгининівська сільська об'єднана територіальна громада – громада в Україні, у Луцькому районі Волинської області. Утворена 9 серпня 2016 року шляхом об'єднання Рокинівської селищної ради та Княгининівської сільської ради Луцького району. Адміністративний центр – село Княгининок. Площа громади – 69,95 км², населення – 7762 мешканці (2016) [3].

Експертами Центрального офісу реформ при Мінрегіоні був проведений моніторинг фінансової спроможності 366-ти ОТГ України. Даний моніторинг здійснений на підставі результатів виконання місцевих бюджетів за перше півріччя 2017 року та за 4 основними показниками.

На підставі зазначених показників сформовано загальний рейтинг ОТГ. Аналіз свідчить про те, що найнижчі показники фінансової спроможності характерні для більшості невеликих громад. Виняток становлять окремі невеликі громади на території, яких розміщені бюджетоутворюючі підприємства та потужні підприємства реального сектору економіки.

Формування спроможних ОТГ має відбуватися з урахуванням таких критеріїв: чисельність громади не повинна бути меншою, ніж 5-7 тис. осіб; питома вага базової дотації – не більше 30% від суми власних доходів; витрати на утримання управлінського апарату – не більше 20% від обсягу власних ресурсів громади.

Фінансовий ресурс при формуванні спроможних громад є найбільш визначальним критерієм, який забезпечить сталий розвиток громад.

Враховуючи зазначені показники Княгининівська громада займає 41 місце у загальному рейтингу. Завдяки об'єднанню Княгининівська громада має більші можливості виконувати певні роботи. До Княгининівської об'єднаної територіальної громади приєднається Іванчицівська сільрада, до складу якої входить два села – Іванчиці та Озденіж. У зв'язку з цим, стає доцільним збільшити приміщення сільської ради у центрі громади, селі Княгининок, провівши реконструкцію з добудовою ще одного поверху.

На даний момент проводять капітальні ремонти доріг, зокрема, у Рокинях. Будуть робитимуть ремонт насосної станції в Княгининку, будують очисні споруди. І це все в основному роблять за кошти місцевого бюджету. Багато людей підтримують проведення різних конкурсів й фестивалів. Проте не вирішеною проблемою залишаються місця для культурного відпочинку населення. Всі культурні заходи проводяться у клубі або на центральній території села Княгининок. Враховуючи існуючий стан території села, перед громадою постало питання, щодо реконструкції приміщення сільської ради та благоустрою центральної частини села з метою набуття її естетичного вигляду з дотриманням усіх будівельних норм [4].

Велике значення зелених насаджень і як декоративного та естетичного фактора. Заходи з благоустрою територій передбачають проведення комплексу робіт, спрямованих на

покращення умов території, як естетичних, так і санітарно-екологічних.

Висновок. Підсумовуючи вище зазначене, можна стверджувати, що реформа децентралізації є однією з найуспішніших в Україні. Таким чином, результатом децентралізації має стати побудова розвиненої, сильної демократичної держави із самодостатнім місцевим самоврядуванням, здатним ефективно вирішувати місцеві проблеми та якнайкраще забезпечити населення широким спектром публічних послуг.

Проблеми села є типовими для України в цілому. Прості питання життя громади найбільш ефективно і швидко вирішуються на тому ж рівні, де й виникають – в самій громаді.

Дослідження розвитку Княгининівської ОТГ показали, що дана громада є дуже потужною в Україні, в перспективі її межі збільшуватимуться, тому приміщення сільської ради у центрі села Княгининок необхідно збільшувати.

За останні роки в населених пунктах громади накопичилось безліч проблем, пов'язаних із недостатнім рівнем та несистематичним проведенням заходів у сфері благоустрою, які потребують термінового вирішення. Провівши аналіз існуючого стану насаджень та благоустрою центральної частини села, був зроблений висновок, про те, що питання реконструкції, благоустрою та озеленення є важливим для забезпечення естетичного задоволення, оскільки створює більш комфортні умови перебування жителів громади.

1. Децентралізація // Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / Уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. – 5-те вид. – К. ; Ірпінь : ВТФ «Перун», 2005. – ISBN 966-569-013-2

2. Євтушенко О. Н. Проблеми децентралізації державної влади і місцевого самоврядування в Україні // Гілея: науковий вісник. Збірник наукових праць. – 2009, № 29

3. «Княгининівська сільська рада» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://maiaky-rada.gov.ua/>

ДБН Б.2.2.-5:2011 «Благоустрій територій» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.uazakon.com/>.